گوتارێکی سیاسیی جودا، پێویستییەکی هەنووکەیییە-1-.. هادیی حەمەڕەشید – کامیار سابیر

نەخشەڕێگەیەکی بەدیل، بۆ فەشەلی حیکایەتەکانی کوردایەتیی

هادیی حەمەڕەشید
کامیار سابیر

ئەگەر سەردەمی شێخ مەحمودیش بەپێوەنین، تەنیا لە چلەکانی چەرخی ڕابردووەوە دەست پێ بکەین، نزیکەی هەشتا ساڵە گەلی کورد لە کوردستانی عێراقدا، بە ئومێدی دەستڕاگەیشتن بە مافە سیاسییەکانی، لە نێوان گێژاوێکی سیاسیی پێچەڵ پێچەڵدا، دێت و ئەڕوات، ئەوە سیی ساڵیشە دەسەڵاتی حیزبی کوردیی و بنەماڵە سیاسییەکانی کوردمان بیینی کە ئەگەر بە ویژدانەوە تەعبییری لێ بکەین، ئەبێ بگوترێ فاشیلترین دەسەڵات و حوکمڕانییە لەسەر رووی زەویی، بە تایبەتییش لە گەندەڵیی و برسییکردنی بە ئەنقەستی خەڵک و بەهەدەردانی سامانی نیشتمانییدا. گەورەترین کێشەی سیاسیی ئەو حیزب و کەسایەتییانەی خۆیان بە نەیار و ڕەخنەگری سیاسیی ئەم فەشەلە سیاسییەی هەرێم و حیزبەکانی ئەزانن، بێ گوتارییە! گوتارێکی سیاسیی جیاوازیان نییە کە لە پارتیی و یەکێتیی و دووکانە سیاسییەکانی تر، جودایان بکاتەوە.

ئەم بێ گوتارییە، نەبوونی روئییەی سیاسیی و هێزێکی ئۆپۆزیسیۆن کە بتوانێ فۆرمەڵەی داخوازییەکانی خەڵک بکات کە زیاتر لە عەدالەتی کۆمەڵاتییدا جێگیر ئەبن، وەکو هێزێکی کارای ئۆپۆزیسیۆن، گوتارێک تەبەنیی بکات کە ببێ بە جێگەی متمانەی بەشێکی زۆر لە خەڵکی نارازیی، بە تەواویی لە هەڵبژاردنەکانی عێراق(١٠ ئۆکتۆبەری ٢٠٢١)، ڕەنگی دایەوە و زۆریینە پەنایان بە بایکۆت برد.

بایکۆتی بەریین لە ئاستی عێراق و هەرێمیشدا، بەشی هەرە زۆری بۆ ئەوە ئەگەڕێتەوە کە هێزێک یان پارادایمێکی جیاوازتر لە هێزە طائیفیی، قەومیی، ئیسلامیی و گەندەڵەکان، بوونیان نییە و خەڵك متمانەی بە ئۆپۆزیسیۆنی شەریکی دزەکان نەماوە، بایکۆتەکە

سەرتاسەری عێراقی گرتەوە و بەغداد لە پێش هەموو شارەکانەوە بوو. هاوکات، بایکۆتی هەرێم، ئەفسانەی دەسەڵاتداریی پارتیی و یەکێتیی، تووشی زەمینلەرزە کرد. لە نەبوونی ئۆپۆزیسیۆنێکدا کە جێگەی متمانەی خەڵکی ناڕازیی بێت، شاری سلێمانیی شکۆی یەکێتیی و گۆڕانی شکاند و ٨٪ ی خەڵکیان لەگەڵدایە کە دیارە زۆرینەیان موچەخۆرن یان لە ترسی برسیەتیی و نانبڕیین، دەنگیان پێ ئەدەن. بۆ پارتیی و بادینانیش هەمان راچڵەکیین هەیە.

گۆڕان، ئۆپۆزیسیۆنی زۆر ناشیرین کرد. یەکێتیی نوێ لە دوای کودەتای ٨ی تەمموزەوە، بە تەواویی بووە بە دووکانێکی سیاسیی کە مەئموریەتەکەی بە هەندێ مەئمور سپێردراوە کە هەموویان لەو دزیی و تاڵانییەی کوردستاندا، لەگەڵ پارتیی شەریکن(بە پشکی زۆر کەمەوە). گرنگترین شت لە دوای ئەم هەڵبژاردنەوە، ئەوەیە چۆن بەشێکی کارا لە خەڵکی بایکۆت، بە کاری هاوبەش و بیروڕا گۆڕینەوە، ئەم بێ ئاسۆییە لە سیاسەتدا، بە گوتارێکی سیاسیی جوداوە، تێپەڕێنن و روئییەیەکی سیاسیی و عەقڵانیی، هەڵاوەردراو لە سیاسەتی فاشیلی کوردایەتیی و حیزب و بنەماڵەکانی، تەبەنیی بکەن؟ بە دەنیاییەوە، ئێمە باوەڕمان وایە پێش هەموو شتێ ئەبێ گوتار و روئییەکەی لە گوتاری زاڵی کوردایەتیی و ئەو تیجاڕەتە نەتەوەییەی بەناوی کوردەوە ئەکرێ، دابڕێت. هاوکات، لەو گەندەڵیی و پۆپیولیزمەش رزگار بکرێ کە خەڵکێکی زۆر بە پارە و بەرژەوەندیی تایبەتیی خۆیان، سیاسەت ئەکەن و لە بەها گشتییەکان و مۆڕاڵە کۆمەڵایەتییەکان، دائەبڕێن.

کورد لە کوردستانی عێراقدا، ئەوە نزیکەی ١٠٠ ساڵە دەستوپێ لەگەڵ عێراقدا نەرم ئەکات، هەمیشە وەکو ئەوەی ستەمێکی زۆر گەورەی لە کرابێت، وەکو قوربانییەک خۆی نیشان ئەدا کە ستەمێکی لە کراوە، لە دونیادا وێنەی نەبووە و نییە. سیاسەتی باوی کوردایەتیی، گوتارەکەی زاڵە، یان دروستتر، چیرۆکێکی باڵادەستە کە زیاتر نەتەوەییەکانی کورد، حیزبەکانیان و شێخە سیاسییەکانی رێبازە دینییەکان(نەقشبەندیی و قادریی) و ئەو نوخبانەی هەمیشە، خزمەتی بنەماڵە سیاسییەکانیان کردووە، ئەگرێتەوە. چیرۆکی سیاسەتی کوردیی لەو بەشەی پێیدەگوترا ویلایەتی موصڵ و لە هەندێ دەخیشدا بە کوردستانی باشوور(نەک باشووری کوردستان) لە ناوەڕاستی بیستەکانی چەرخی رابردوودا، پێش لکاندنی بە دوو ویلایەتەکەی تری عێراقەوە(بەصرە و بەغداد)، وردە وردە فۆرمۆڵە ئەبوو، چیرۆکێکە لە شێخ مەحمودەوە، دەست پێئەکات و بە ریفراندۆم و کوردایەتییەکەی پۆست

ریفراندەم و کودەتاکەی ماڵی تاڵەبانیی لە ٨ی تەمموزی ٢٠٢١ دا دژ بە ئامۆزاکەیان (لاهور جەنگیی)، درێژەی هەیە (نەک کۆتایی هاتبێت).

تێپەڕبوونی سەدەیەک، زەمەنێکی زۆر دوور و درێژە بە لێکەوتە سیاسیی و ئاڵوگۆڕە سیاسیی و کۆمەڵایەتیی و کولتوورییەکانی هەر نەتەوە، گەل و جڤاکێک، چەندیین نەوە چوونە ژێر خاکەوە، چەندیین نەوەی تریش لە هەڕەتی گەنجیی و لاوییەتییدان بە دەردەسەرییەکانی کوردبوون و ئازاری خورافەکانی کوردایەتییەوە، ئەناڵێنن، وەڵای ئەوەی سەری چەندیین نەوەی تریش سپیی بوو، یان بەدیار چیرۆکە گەلگامشییەکانی بزوتنەوەی سیاسیی کوردەوە، پیپر بوون. لە هەمووی سەیرتر، ئەم بزوتنەوە پرۆکسییەی کە لە شێخ مەحمودەوە درێژ ئەبێتەوە بە بارزانیی و کوڕ و کوڕەزاکانی، هەمیشە رۆڵی قەیومیان بە تورکیای ئەوکات و ئێستا گێڕاوە، بەڵام بە ئەدەبییاتی شاعیرانەی کوردایەتیی، ناونراوە، بزوتنەوەی رزگاریخوازی کوردستان! بێئەوەی چوار کەس هەبن و پرسیار لەوە بکەن، ئەجەندای ئەو بزوتنەوەیە، لە کێ رزگار ئەبێت و بە کوێ ئەچێت؟

ئەمەی سەرەوە، بەشی یەکەمە لە زنجییرە وتارێک بە هاوبەشیی ئەینووسین و درێژەی ئەبێت.